

Roma Ta Kafa Wahayin — Lamba Ta Sha Biyu

Aiwatarwar Sau Uku ta Annabci: Abin Kyama Mai Jawo Halaka da Gargadin Kwanaki na Karshe na Gudu

Jeff Pippenger
2024-08-31

Abin kyama mai kawo hallaka da annabi Daniyel ya yi magana a kansa alama ce ga Kiristoci a zamanai uku dabam-dabam su gudu. Kiristocin da suke Urushalima sun gudu sa'ad da suka ga tutocin rundunonin Romawa sun kewaye Urushalima a shekara ta 66 A.D. Kiristocin karshen karni na biyar da farkon karni na shida sun gudu zuwa jeji sa'ad da suka ga mutumin zunubi a cikin haikalin Allah yana shelanta cewa shi Allah ne. A shekara ta 1888 an gabatar da jerin dokokin Lahadi a Majalisar Dokokin Tarayyar Amurka ta hannun Sanata Blair. Wadannan kudin doka an kira su dokokin Blair, kuma sun kasance wani yunkuri na ayyana Lahadi a matsayin Ranar Ibada ta Kasa. Bauta Lahadi ita ce alamar dabba, alamar ikon papanci, kuma Kundin Tsarin Mulkin Tarayyar Amurka yana adawa kai tsaye da tilasta addinin kasa a matsayin gwaji ga 'yan kasar Tarayyar Amurka.

Wannan ne ainihin abin da aka bari a waje a cikin gurbatacciyar fahimtar da ake dangantawa da gane Amurka a matsayin Roma ta zamani. Aiwatarwa sau uku ta annabci tana da takamaiman ka'idoji da ke sarrafa yadda ake aiwatar da ita. Wadannan ka'idojin suna nuna cewa dole ne a hada siffofin annabci na cika ta farko da siffofin annabci na cika ta biyu domin a kafa siffofin annabci na cika ta uku.

Gargadin guduwa, gargadi ne na guduwa daga tsanantawa mai zuwa. A zamanin Almasihu, tsanantawar ita ce hallakar Urushalima da haikali a shekara ta 70. Alamar gargadi ta wannan tsanantawa mai gabatowa an bayar da ita a shekara ta 66 A.D. Gargadin guduwa a karshen karni na biyar da farkon karni na shida, Bulus ya bayyana shi a matsayin gane komawar baya ta Pergamos na annabci, wadda ta wakilci Roma arna. Dole ne a fara samun komawar baya, domin a bayyana mutumin zunubi wanda zai shelanta kansa a matsayin Allah. A tarihin da ya gabaci 538, an kawar da Roma arna wadda ta kasance tana hana, ko kuwa kamar yadda Bulus ya fada, “withholdeth”, kuma yayin da Pergamos ta kauce, alamar guduwa ta iso, ta kuma umurci masu aminci su rabu da tarayyar ikilisiyoyin papanci. Sa'an nan kuma a shekara ta 538, a Majalisar Orleans, ikon papanci ya zartar da dokar Lahadi, kuma shekaru dubu dari biyu da sittin na tsanantawar papanci suka fara.

Shaidun farko biyu suna bayyana a sarari cewa cika ta uku ta gargadin gudun da Almasihu ya bayar ta riga ainihin tsanantawar. Hallakar Urushalima ta auku daidai bayan shekaru uku da rabi tun da kewayar Cestius ta fara a shekara ta 66 A.D., ta haka tana bai wa Kiristoci damar gudu tun kafin munanan abubuwan kewayar ta biyu wadda Titus ya tayar kuma ta fare da hallakar haikali da birnin. Kafin shekarar 538, Kiristoci sun rabu da cocin Roma ta papanci, kuma a annabce suka gudu zuwa jeji, wanda yake wakiltar hallakar Urushalima ta ruhaniya.

Amma bar harabar da take a wajen haikalin, kada ka auna ta; gama an ba ta ga Al'ummai: su kuwa za su tattake birni mai tsarki har wata arba'in da biyu. Kuma zan ba shaiduna biyu iko, su kuma za su yi annabci na kwana dubu daya da dari biyu da sittin, suna saye da tufafin makoki. Ru'ya ta Yohanna 11:2, 3.

A cikin duka misalan gargadin gudu, gargadin yana gabatar da tsanantawa, kuma tsanantawar Roma ce ke wakilta, ko ta arna ko ta papacy, tana taka Urushalima a farkashinta, ko ta zahiri ko ta ruhaniya. Gargadin gudu ga Adventist na Rana ta Bakwai shi ne dokar Blair a shekara ta 1888. A cikas farko cikin tarihin Roma ta arna, Kiristoci za su gudu daga Urushalima, kuma a cikas Roma ta papacy, Kiristoci suka gudu zuwa jeji. Ga Adventism, gargadin shi ne a gudu zuwa kauye.

“Ba wannan ne lokacin da mutanen Allah za su daure zuktansu ga duniya ko su tara taskarsu a cikinta ba. Lokacin kuwa ba ya da nisa, sa'ad da, kamar almajirai na farko, za a tilasta mana mu nemi mafaka a wurare kufai da kebantattu. Kamar yadda kewaye Urushalima da rundunonin Roma ya zama alamar gudu ga Kiristocin Yahudiya, haka daukar iko da kasarmu za ta yi a cikin dokar da ke tilasta kiyaye Asabar ta papanci zai zama gargadi a gare mu. A sa'an nan ne zai zama lokaci mu bar manyan birane, a shirye-shiryen barin kananan birane domin gidajen keke a wurare boyayyu a cikin duwatsu.” Testimonies, juzu'i na 5, 464.

“Karbar iko da al'ummarmu za ta yi a cikin dokar da ke tilasta Asabar ta paparoma zai zama gargadi a gare mu,” ya cika sa'ad da abin kyama na hallaka, daidai da kalmomin Markus, yana “tsaye inda bai kamata ya tsaya ba.” A shekara ta 1888, Majalisar Dokokin Kasar Amurka tana nazarin wata doka da take cikin sabani kai tsaye da wani muhimmin ginshiƙi na Kundin Tsarin Mulki, kuma a wannan lokaci ne ya kamata Adventists na Rana ta Bakwai su bar birane su koma kauyuka.

“Ba ko Kirista guda da ya hallaka a cikin halakar Urushalima ba. Almasihu ya riga ya yi wa almajiransa gargadi, kuma dukan waɗanda suka gaskata maganarsa suka yi ta sa ido ga alamar da aka yi alkawari da ita.... Ba tare da bata lokaci ba suka gudu zuwa wurin aminci—birnin Pella, a kasar Perea, a ketaren Urdun.” The Great Controversy, 30.

Halayen annabci na na farkon alamun gargadi na gudu, suna wakiltar cikawa ta uku kuma ta karshe. Wani lokaci waɗannan halayen annabci sukan haifar da cikawa biyu a cikin cikawa ta uku. Misalin wannan shi ne Iliya uku. Jeren Iliya a cikin fuskantarsa da Jezebel, Ahab, da annabawan Ba'al, tare da halayen Yahaya Mai Baftisma, Iliya na biyu, a cikin fuskantarsa da Herodiya, Hirudus, da Salome, suna tabbatar da cewa a kwanakin karshe, gama cikawa ta uku kuma ta karshe ta amfani sau uku kullum tana cikin kwanakin karshe, Iliya da Yahaya suna wakiltar rukuni biyu na mutanen Allah. Rukuni daya, wanda Iliya yake wakilta, ba sa mutuwa; daya kuma, wanda Yahaya yake wakilta, suna mutuwa. Ana kuma wakiltar waɗannan rukuni biyu a Ru'ya ta Yohanna sura ta bakwai a matsayin dubu dari da arba'in da huɗu, waɗanda ba sa mutuwa, da kuma babban taro wanda yake mutuwa.

A cikin Babilon uku, akwai wani sashe mai kama da juna na sakon annabci, wato Babilon ta farko Nimrod ne yake wakilta, amma Babilon ta biyu sarakinta na farko da na karshe ne suke wakilta, wato Nebukadnezzar da Belshazzar. Nebukadnezzar yana wakiltar waɗanda suke cikin Babilon da

za a ceci, Belshazzar kuwa, waɗanda suke cikin Babilon da za su hallaka.

A cikin kwanaki na ƙarshe akwai dokokin Lahadi guda biyu waɗanda suke batun annabcin Littafi Mai Tsarki. Na farko shi ne dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba a cikin Amurka, ta biyu kuma ita ce dokar Lahadi da za a tilasta wa dukan duniya. Waɗannan dokokin Lahadi guda biyu an misalta su ta wurin dokar Lahadi ta Roma arna, sa’ad da a cikin shekara ta 321, Constantine ya aiwatar da dokar Lahadi ta farko, sannan dokar Lahadi ta Roma ta Fafaroma a shekara ta 538 ta biyo baya. Roma arna na ɗaya daga cikin nau’o’in annabci da yawa da suke nuni tun da wuri ga Amurka, kuma dokar Lahadi ta 321 tana misalta dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba a cikin Amurka. Dokar Lahadi ta Fafaroma ta 538 tana misalta dokar Lahadi da za a aiwatar a kan dukan duniya. Ra’ayin da ya karkace wanda ke cewa Amurka an misalta ta da ’yan fashi a cikin Daniyel goma sha ɗaya yana ƙoƙarin amfani da dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba a cikin Amurka a matsayin hujja domin iƙirarin cewa dokar Lahadi a cikin Amurka tana tabbatar da cewa Amurka ita ce Roma ta zamani, kuma yana watsi da gaskiyar cewa akwai wata dokar Lahadi dabam da ƙawancen nan mai sassa uku na macijin, dabbar, da annabin ƙarya zai tilasta wa kowace al’umma ta duniya.

Idan dokar Lahadi a cikin Amurka ta nuna cewa Amurka ita ce Roma ta Zamani, to mece ce dokar Lahadi ta duniya baki ɗaya take nunawa? Romomi uku suna nuna cewa Roma ta Zamani, wadda take mai ninki uku, za ta aiwatar da dokokin Lahadi guda biyu masu bambanci. Ta farko tana cikin Amurka kuma dokar Lahadi ta Konstantin a shekara ta 321 ta kasance misalinta, ta biyun kuma ta shafi dukan duniya, kamar yadda dokar Lahadi ta papanci ta shekara ta 538 ta nuna a matsayin misali. Yin amfani da dokar Lahadi a cikin Amurka a cikin mahallin amfani sau uku na annabci domin a yi iƙirarin cewa dokar Lahadi tana tabbatar da ko wane ne Roma ta Zamani, tamkar yin watsi ne da siffon annabci da Roma ta arna da Roma ta papanci suka kafa. A kwanaki na ƙarshe akwai dokokin Lahadi guda biyu masu bambanci, kuma babu ɗayansu da yake hujjar tabbatar da cewa Amurka ce ’yan fashin mutanen. Sa’ad da ake karkatar da shaidar Roma ta arna da ta papanci domin a kafa wata fassara ta kashin kai, kamar yadda ake yi a yanzu, wannan yana nuna cewa waɗanda suke neman tsayawa kan fassararsu ta kashin kai ba su fahimci misali da cikawarsa ba.

Roma ta arna alama ce ta Amurka, kuma Roma ta papacy tana wakiltar Roma ta zamani. Tare da wannan kuskuren amfani da ninki uku na amfani da annabci, da kuma iƙirarin cewa abin da ake koyarwa an kafa shi ne a cikin ma’anar “misali da abin da yake cikarsa,” akwai kuma wani kuskuren daban na fayyace “abin kyama mai kawo hallaka” yadda ake gabatar da shi a cikin ma’anar ninki uku na amfani da annabci.

Daga shekara ta 66 zuwa shekara ta 70 A.D., janar-janar biyu na Roma sun kai hari ga Urushalima. Dukansu janar-janar ɗin, wato Cestius da Titus, sun fara ne da kewaye, amma ɗaya kaɗai ne ya janye daga kewayen na ɗan gajeren lokaci, abin da cikin tanadin Allah ya ba Kiristoci damar gudu. A karkashin kewayen farko na Cestius ne Kiristocin suka gane gargadin da ya ce su gudu. Sa’ad da Titus ya iso domin ci gaba da yaƙi da Urushalima a shekara ta 70 A.D., ya fara ne da kewaye kuma bai daina ba sai da aka hallaka Urushalima da haikalin. Gargadin Yesu ya ƙunshi mataƙai biyu. Na fari shi ne alamar gudu, sa’an nan kuma tsanantawa. A cikas wannan gargadi a ƙarni na biyar da na shida, Kiristoci sun rabu da lalatacciyar cocin Roma kafin shekara ta 538, sannan tsanantawar ta

fara.

Bulusi ya bayyana sarai cewa dukan tarihin da aka rubuta game da Isra'ila ta dā an rubuta ne domin wadanda suke rayuwa a kwanakin karshe, kuma cewa dukan wadannan tarihoi alamu ne na siffantawa, ko da yake kalmar Helenanci “typos,” wadda take nufin irin wadannan alamu, an fassara ta da “ensamples” a cikin shahararriyar gabatarwarsa ta wannan gaskiya.

To, dukan wadannan abubuwa suka faru da su domin su zama misalai; kuma an rubuta su domin gargadinmu, mu wadanda karshen zamani ya riske mu. 1 Korintiyawa 10:11.

Tarihin da ke sura ta goma, wanda Bulus ya yi amfani da shi don shimfida mahallin wannan gaskiya, ba tarihin Isra'ila ta dā ba ne tana aikata adalci.

Amma da yawa daga cikinsu Allah bai ji dadinsu ba; gama an hallaka su a cikin jeji. To, wadannan abubuwa sun zama misalai gare mu, domin kada mu yi marmarin mugayen abubuwa, kamar yadda su ma suka yi marmari. Kada kuma ku zama masu bautar gumaka, kamar yadda wadansu daga cikinsu suka zama; kamar yadda yake a rubuce, Mutanen suka zauna suka ci suka sha, sa'an nan suka tashi suka yi wasa. Kada kuma mu yi zina, kamar yadda wadansu daga cikinsu suka yi zina, har dubu ashirin da uku suka mutu a rana dāya. Kada kuma mu gwada Almasihu, kamar yadda wadansu daga cikinsu ma suka gwada shi, kuma macizai suka hallaka su. 1 Korintiyawa 10:5–9.

Tarihi mai tsarki rubuce ne na adalci da rashin adalci duka na mutanen Allah, amma a kowane irin wannan rubutu tarihin har yanzu alama ce ga mutanen Allah da suke rayuwa a kwanaki na karshe. Tarihin tawaye a Minneapolis a shekara ta 1888, rubutu ne na rashin adalci, duk da abin da masana tarihin Adventist suke iƙirari. Tawayen ya kasance mai zurfi ƙwarai, har Ellen White ta ƙuduri niyyar barin taron, kuma ta ci gaba da zama ne kadai domin mala'ika ya gaya mata cewa alhakinta ne ta zauna ta rubuta tawayen da ya yi daidai da tawayen Kora, Datan da Abiram a tarihin Musa. A wancan taro mala'ika mai ƙarfi na Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas ya sauko, amma aka ƙi saƙon da Ya kawo.

Wancan tarihin ya kasance alamar wakilci ta 11 ga Satumba, 2001, sa'ad da aka rushe manyan gine-ginen birnin New York. Wannan tarihin ya haɗa da ƙudirin dokar Lahadi na farko da Sanata Blair zai gabatar. Ƙoƙarin sa na tilasta kiyaye Lahadi a matsayin Ranar Bautar Ƙasa ya ci tura, amma ya kasance ɓangare na tsattsarkan tarihi mai zama alamar wakilci ta kwanaki na karshe. Kudirin Sanata Blair shi ne gargadin guduwa daga birane. Kafin 1888, sa'ad da 'Yar'uwa White ta yi magana game da wajabcin zama a wajen birane, ta yi magana ne a yanayin abin da zai faru nan gaba. Ta nuna zuwa ga wani lokaci a nan gaba kusa da zai zo, sa'ad da mutanen Allah dole su koma ƙauye. Bayan 1888, dukan ambaton da 'Yar'uwa White ta yi game da wajabcin rayuwar ƙauye sun sanya shawarar ta cikin mahallin cewa lokacin da ya kamata a kasance a ƙauye ya riga ya zo. Kudirin Blair a 1888 shi ne alamar tilasta kiyaye Lahadi, kamar yadda Luka ya faɗa, a wurin da bai kamata ya kasance ba. Bai kamata a kawo tilasta kiyaye Lahadi cikin Majalisar Dokokin Tarayyar Amurka ba, domin wannan musun wani babban ginshiki ne na Kundin Tsarin Mulki.

An rubuta tarihin shekara ta 1888 ne domin ya zama alamar tarihin annabci da ya fara a ranar 11 ga Satumba, 2001. Dokar Blair a shekara ta 1888 ta zama alamar Dokar Patriot ta shekara ta 2001. Ita

ce gargadin da ya riga ainihin aiwatar da alamar dabbar. Babu wanda yake bin Almasihu da ya kamata ya kasance yana rayuwa a cikin birni bayan 11 ga Satumba, 2001. Ita ce kewaye ta annabci wadda ta umarci mutanen Allah su gudu. Kuma kamar yadda akwai dokokin Lahadi guda biyu waɗanda su ne batun abin koyi na annabcin kwanakin ƙarshe, kamar yadda dokokin Lahadi na Roma arna da ta Roma ta Paparoma suka wakilta, dukkan dokokin Lahadi biyun gargadin gudu ne ke riga su.

Ga waɗanda suke iƙirarin su 'yan Adventist ne masu kiyaye Asabar ta bakwai, ya wajaba su gane, a annabce, Dokar Patriot a matsayin alamar da ke nuna cewa su gudu daga birane zuwa ƙauyuka kafin dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba. Ita wannan dokar Lahadi ɗin ce kuma ta kasance alamar ga sauran garken Allah waɗanda har yanzu suke cikin Babila, su fito su gudu daga Babila kafin tilasta kiyaye Lahadi da za a kawo a kan kowace al'umma.

“Yayin da Amirka, ƙasar 'yancin addini, za ta haɗa kai da Paparoma wajen tilasta lamiri da kuma tilasta wa mutane su girmama Asabar ta ƙarya, mutanen kowace ƙasa a faɗin duniya za a kai su ga bin misalinta.” Testimonies, juzu'i na 6, 18.

Kamar yadda amfani sau uku na Iliya uku yake tabbatar da cewa akwai rukuni biyu na mutanen Allah a kwanaki na ƙarshe, haka kuma amfani sau uku na Roma yana bayyana cewa akwai dokokin Lahadi biyu mabambanta. Waɗanda suke so su yi iƙirarin cewa Amurka ce 'yan fashin mutanenka, sabili da haka kuma rawar annabci ta Amurka ce take tabbatar da wahayin, suna nuni da cewa dokar Lahadi da take nan kusa da zuwa a Amurka ita ce ƙazantar hallaka da Kristi ya bayyana a matsayin gargadi ga mutanensa su gudu daga tsanantawar da ke zuwa. Sun kasa gane bambanci tsakanin kewaye na farko, wanda shi ne alamar gargadi ta gudu, da kewaye na biyu wanda yake wakiltar lokacin da ainihin aiwatar da dokar Lahadi ya fara tsanantawar kwanaki na ƙarshe. Sun kasa yin magana a kan bambancin da aka kafa bisa ga shaidu biyu cewa dole ne a sami dokokin Lahadi biyu mabambanta da za su cika annabci a kwanaki na ƙarshe. Ta yin haka suna jayayya cewa dokar Lahadi da take nan kusa da zuwa a Amurka ita ce gargadin da aka wakilta a matsayin ƙazantar hallaka, wadda annabi Daniyel ya faɗa a kanta, kuma haka ne, amma ba yadda suke ayyana ta ba.

Dokar Lahadi a Amurka ita ce gargadi ga sauran garken Allah da har yanzu yake cikin Babila su tsere daga tarayyarta. Saboda haka, gargadi ne game da dokar Lahadi mai zuwa wadda za a tilasta wa dukkan al'ummai.

“Al'ummai na ƙasashen waje za su bi misalin Amurka. Ko da yake ita ce za ta fara jagoranci, duk da haka irin wannan rikicin zai auko wa mutanenmu a dukan sassa na duniya.” Testimonies, juzu'i na 6, 395.

Da'warsu ita ce, dokar Lahadi a cikin Ƙasar Amurka tana bayyana Ƙasar Amurka a matsayin alamar da ke tabbatar da hangen annabci; amma a cikin mahallin gargadin gudu da Kristi ya bayar, wannan dokar Lahadi tana wakiltar gargadi na duniya baki ɗaya ga ma'aikatan awa ta goma sha ɗaya su gudu daga Babila.

Lokacin da Sister White ta yi magana game da gargadin gudu, tana magana ne game da batun dokar Lahadi wanda ya mamaye dukan duniya. Wannan motsi yana farawa ne da dokar Lahadi a cikin Amurka. Ta bayyana cewa dokar Lahadi a cikin Amurka ita ce gargadin tsanantawar da ke zuwa.

“Ta wurin dokar da ta tilasta kafa mulkin papanci cikin karya dokar Allah, kasarmu za ta raba kanta gaba daya da adalci. Sa’ad da Furotestanci zai miƙa hannunsa a ketare ratar domin ya kama hannun ikon Roma, sa’ad da zai miƙa a ketare ramin zurfi domin ya haɗa hannu da ruhaniya, sa’ad da kuma, a ƙarƙashin tasirin wannan haɗin kai sau uku, kasarmu za ta ƙi kowane ƙa’ida ta Kundin Tsarinta a matsayin gwamnati mai Furotestanci da ta jamhuriya, ta kuma tanadi hanyar yaɗuwar karya da ruɗun papanci, sa’an nan za mu sani cewa lokacin banmamakin aikatawar Shaidan ya zo kuma cewa ƙarshen ya kusa.”

“Kamar yadda kusantar rundunonin Romawa ta kasance alama ga almajirai ta halakar Urushalima mai zuwa, haka kuma wannan ridda na iya zama alama gare mu cewa iyakar haƙurin Allah ta kai ƙarshe, cewa ma’aunin muguntar al’ummarmu ya cika, kuma mala’ikan jinkai yana dab da tashi ya tafi, ba zai ƙara dawowa ba har abada. Sa’an nan jama’ar Allah za a jefa su cikin waɗancan al’amuran wahala da tsananin damuwa waɗanda annabawa suka bayyana a matsayin lokacin kuncin Yakubu. Kukayen masu aminci, waɗanda aka tsananta musu, suna tashi zuwa sama. Kuma kamar yadda jinin Habila ya yi kuka daga ƙasa, haka ma akwai muryoyi da suke kukan neman taimako ga Allah daga kaburburan shahidai, daga maƙabartun teku, daga kogunan duwatsu, daga kaburburan gidajen zuhuhu: ‘Har yausha, ya Ubangiji, Mai Tsarki da Mai Gaskiya, ba za Ka yi shari’a ba, ka kuma rama jininmu a kan waɗanda suke zaune a duniya?’” Testimonies, juzu’i na 5, 451.

’Yar’uwa White tana fayyace dokar Lahadi a cikin Amurka, kuma tana bayyana ta a matsayin “alama” cewa lokacin jarabawar rahama ga Amurka ya ƙare. Amma mutanen Allah a sauran al’umman duniya su ma za su fuskanci wannan gwaji ɗaya. Akwai wani ɗan lokaci daga dokar Lahadi a cikin Amurka har sai Miƙa’ilu ya miƙe tsaye kuma lokacin jarabawar ɗan adam ya rufe. Idan ya rufe, “mala’ikar jinkai ta yi tashi.”